

EL LECTOR TIENE LA PALABRA

Sr. Director de PRESENCIA: Fer cartes és un dels esports que els desafortunats membres de la sempre gloriosa Marina de Guerra espanyola practiquen amb més assiduitat.

Degut a circumstàncies d'ordre temperamental, la meua particular disposició a escriure es veu imperiosament coaccionada. Tota aquesta espantosa explicació es pot reduir a dues paraules: tinc mandra. Només un fet d'excèl·lent importància podia fer-me aixecar la cella dreta en posició interrogativa i l'esquerra en un enarcament sorprès. Aquesta posició dels additaments pilosos que vénen a caure damunt dels meus ulls, és una de les poques que em poden obligar a agafar paper i ploma i tirar endavant un escrit que no sé com acabarà però com que és pel meu ús particular tant se me'n dona. De totes maneres veig que xerro molt i el fet d'excèl·lent importància no surt enlloc. Una revista ho és sempre d'important. Ara, de les del caire de Presència, que no se'n veuen gaires, ja se'n poden dir excepcionals. Potser el fet que de Girona, ciutat immortal, però fins ara eternament agonitzant, n'hagi pogut sortir una cosa d'aquesta categoria, influeix en el meu entusiasme superlatiu.

Rellegeixo el que he escrit i em fa por que he passat de llarg en l'aplicació dels adjectius qualificatius. Més a més em fa l'efecte que dono massa importància al fet que jo escrigui aquesta carta. És pedant, però què hi farem m'ha sortit així.

I ara ve quan fullejant el n.º 2 de la revista, veig la carta d'un

senyor que, només perquè l'escriu en castellà, el no-se-qui que es cuida de respondre-les, surt amb un estirabot que, segons sembla, justifica la revista a reduir a dues pàgines tot el seu contingut en català. Ara us caldrà d'inventar una altra excusa, car he decidit enviar-vos aquest paper. Conste que no és un repte. Només pura curiositat morbosa. Per tota la resta les meves felicitacions més efusives.

Cartagena, 25 de Maig

JOAN BOLADERAS

Aquí sembla que es comença per una confusió en els lectors que s'han preocupat de l'horòscop; una cosa és l'Astrologia i l'altra l'horòscop. L'Astrologia vingué a ésser com una pseudociència, que durant molt de temps es va confondre amb l'Astronomia, i l'horoscòpia, sempre ha estat Astrologia.

Ara bé, partint d'aquesta confusió s'han barrejat arguments i potser la ciència, la veritable ciència, n'ha sortit malparada. Vegem si posem una mica les coses en clar. Deixem a Sant Tomàs, a Kepler, al P. Kircher i fins a Diodor de Sicília, que varen dir coses molt bones i altres no tan encertades. Ara som a l'era atòmica, i anem a mirar que podria dir la ciència d'avui. Comencem per la Lluna, que la tenim més prop.

I). Influeix en les marees, determinant l'alta i la baixa. Això, inclús, es pot comprovar en els grans llacs.

II). Influeix en la corcadura dels arbres i de les fustes. L'explica-

ció és ben senzilla; certes papallones i coleòpters són nocturns, i segueixen la lluna per a la posta dels ous, que després seran els verms que fan el corcat. Per això la gent creu que certes fustes tallades en lluna plena o inversament són més atacades pel corc. Si no és ben estudiat això, al menys hi ha un bon tros de veritat.

III). Influeix la Lluna en el creixement i en la germinació de certes plantes, en les llocarades, i per què no? en els nerviosos anomenats llunàtics. Tot això és ben diferent de creure que en tallar-se les ungles o els cabells un dimecres o un divendres els farà créixer més, o que un casament fet en dilluns o dimarts serà desgraciat. Això tots ho sabem que es tracta d'una ridícula superstició.

Com es verifica aquesta influència de la Lluna sobre la natura, és cosa molt complicada. Hi ha fenòmens d'atracció purament mecànics, els quals influeixen en altres de biològics i fins de psicològics. Deixem els savis que ho estudiïn.

Parlem del Sol, que bé s'ho val. Es cert que influeix sobre la terra, començant per la funció clorofil·lica, pels fototactismes. Tot-hom ha pogut observar els camps de fajol que en un moment determinat presenten dos colors en verd fosc i en verd clar quan les plantes es troben dessota d'un núvol o els faombra una muntanya. Aquí tindria d'enredar-me amb una sèrie de fenòmens per a explicar això, que si els "plastidis" vegetals estan en posició "apostrofada", o

"epistrofada". Deixem-nos de tecnicismes.

El Sol influeix en la conducta, *benhaviour* com diuen els anglesos, i també ho sabem les mares i els mestres també ho saben, com estan d'inaguantables la mainada els dies ennuvolats. I a algunes persones grans no els passa el mateix?

La cosa és molt complexa perquè es pugui atribuir tot a un raig de llum; hi compta la pressió de l'atmosfera, la humitat, l'avorriment de no poder sortir de casa, o la tristesa de la fosquedat.

Però el Sol, segons diuen els savis està bombardejant la terra continuadament, amb quantitats esfereïdores de partícules nocives, això ho han descobert o confirmat amb els cosmonautes, ara que les coses Déu les ha fet bé, i dessorre les capes fins ara estudis de l'atmosfera n'hi ha una de protectora que filtra i reté aquestes partícules tan verinoses. Tinguin seny els homes de no trencar aquesta capa amb les experiències atòmiques explosives, perquè és cosa perillosa. El que sabem fins ara és que han arribat a sotragar-la.

Anem a la negativa. Que hi pugui haver una influència entre els astres llunyanos sobre l'home, sobretot sobre els seus actes lliures, ni pensar-hi. Llevat del Sol i de la Lluna amb el que havem dit, el demés es una falòrnia. Mes si algú encara creu això que abans se'n deia Astrologia judiciària, li recomano que llegeixi l'"Old Moore's Almanack" que cada any es publica a Londres i restarà desenganyat per tota la vida. M. J. ASTRUC

Y U P

